

PROLETAREC

List za interese delavskega ljudstva.

Izhaja vsako sredo.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze. MARČONINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00. Enosmetvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rekolpiti in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za pričetek v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workers' Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zeitz
Business Manager: Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States, One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 W. 26th St., CHICAGO, ILL.
Telephone: Rockwell 2904.

Hrvati, Madžarska in Italija

Hrvati se pod vladu Beograda ne počutijo dobro. Sploh je poroka Hrvatov s Srbijo ves čas nesrečen zakon. Beograd komandira in Hrvatov se to zdi poniževalno zanje, ker se smatrajo kulturno in gospodarsko na veliko višji stopnji kot je Srbija. Ker pa so mirovne konference dale prednost Srbiji, se je je poslužila. Ako bi ta privilegij dobili Hrvati in bi bil Zagreb glavno mesto Jugoslavije, se bi bržkone Srbi počutili enako nesrečne. Je pa čudna reč — taka ljubezen med "brati".

Ne Srbi in ne Hrvati, in prav tako tudi Slovenci (razen socialistov) niso delovali za rešitev svojega narodnostnega problema v mejah socialnega razumevanja. Se manj pa jim je bilo za federativno republiko s socialno gospodarsko uredbo, kakor jo je predlagalo JRZ. Takratni vodilni Hrvati, njim na čelu dr. Trumbić, so potrdili vse, kar jim je diktiral Nikola Pašić. Danes se jeze — nad Srbi, namesto da bi tudi sebi pripisali velik del odgovornosti za kaotični rezultat svoje ne-dalekovidne politike.

Srd Hrvatov do Srbov je tako velik, da mnogi niso mogli zadržati veselja nad vestjo o atentatu v Marselju. Se celo komunistični "Radnik" je oznanil to vest z naslovom, v katerem je šovinistična notka. Sicer to ni čudno, kajti hrvatski komunisti se bore za osvoboditev Hrvatske s šovinističnega, na pa s proletarskega stališa.

Političnih atentatov je bilo veliko na svetu. Če je v carski Rusiji padel kak trinog, je bilo skoro v vsakem slučaju ugotovljeno, da je čin izvršil revolucionar v protest proti krivicam, ki so se godile ljudstvu. Za svoje dejanje ni storilec prejel podpore od nikogar.

Vse nekaj drugega je bil atentat v Marselju. Izvršili so ga pustolovci, v Ameriki bi jim rekli gangsterji — katere sta z denarjem zalagali Italija in Madžarska. Ne Mussolini in ne Horthyjeva Ogrska nista imela namena prignati stvar do takega rezultata, kakor se je zgodil 9. oktobra. Podpirali sta "moralno" in finančno hrvatske skupine in macedonske komiteje v namenu, da Jugoslavijo znotraj oslabita toliko, da bi razpadla, ali da jima vsaj ne bi bila nevarna.

Mussoliniju ni za osvoboditev Hrvatov, kajti če bi mu bilo za načelo svobode, bi ga najprvo uveljavil v Italiji. Madžarskim grofom se niti ne sanja, da bi trošili za vzdrževanje hrvatskih taborov v svoji deželi v namenu, da osvobodijo Hrvatsko — kajti kar oni s potrošenim denarjem hočejo doseči, je osvojitev Hrvatske za madžarsko krono.

Atentatorji v zgodovini, ki so svoj čin izvršili iz gola idealizma, so si ne samo ohranili ime, ampak mnogi izmed njih so si zgradili tudi sloves. Pustolovci, ki so s svojim šovinizmom napredaj imperialističnim politikom za kakršnakoli dejanja, so provokatorji s skrajno prostituirano dušo.

Zunanja umešavanja

Eugene Talmadge, governor Georgije, je v boju proti delavcem tekstilne industrije meseca septembra v odgovoru voditelju stavke izjavil, da v njegovi državi ne bo trpel zunanega vmešavanja.

Zunanji "umeševalci" so mu kajpada samo unijski organizatorji, ne pa Wall Street, kjer se odloča, kaj in kako naj govori governor suverene države Georgije. Zunanje vmešavanje je torej dvojno. Tisto, ki se poteguje za pravice, ni dovoljeno. Ako daje navodila, kako naj se zatire stavke, je O. K., ker sloni na "starih ameriških tradicijah varovanja privatne svojine".

Socialna drama

Najprvo: Pozabljeni človek; nato Povprečni človek; v tretje, Do vsega dobrega upravičeni človek. — Konec: svinčenec v prsu. — Na oknu tovarne pa se reži plavi orel s svojim geslom "We Do Our Part".

Najjačje orožje delodajalca je grožnja odpuštnice iz službe. Milijone težakov vseh vrst je mučenih s to neprestano pretnjo, poleg trpljenja, ki ga morajo prenašati v izvrševanju svoje službe.

CIVILNA VOJNA, KI JE BILA RES VOJNA

Civilna vojna v Španiji je bila veliko hujša stvar, kakor pa se jo slikala prvotna poročila. Vlada cenzura pač ni dopustila v svet vesti o resničnem stanju. V provinci Asturias, kjer so veliki rudniki, so se revolucionarji najdalj držali. Mnoge vladne palače so razdejane. Požari, ki so nastali v revoluciji, so napravili veliko škodo. Tisoče ljudi je bilo ubitih in ranjenih, in poročila pravijo, da ne samo na eni strani, kajti revolucionarji so ubili vsakega orožnika (člana civilne garde), vojaka, jezuita ali nuno, ki jim je prišla v roko. Take trditve so seveda pretirane in vlada ter katoliška cerkev jih dopuščajo zato, da opravičita svoje klanje in pa zahteve, da se po prekomerni ustrelitvi vsakega, ki je vjet ali aretiran in ima oblast proti njemu "dokaz", da je bil aktiven v revoluciji. Zaenkrat je reakcija s pomočjo cerkve v Španiji spot na vrhu. Toda poročila, ki jih tajno pošiljajo zastopniki inozemskega tiska, trdijo, da je dežela valje navidezno pomirjena kakor vulkan, ki proti znova izbruhati. Preki sod je ukasal ustreliti več socialistov; med njimi je bil ubit tudi Xavier Bueno, sloviti socialistični žurnalista in glavni urednik socialističnega glasila Avance.

Reakcija zahteva, da se obsodi v smrt tudi socialističnega vodjo Largo Caballero, toda vladne vloge popularnosti si vlada tega umora ni upala izvršiti. Klerikalni fašisti zahtevajo vladno tožbo, da bi opozicijonci lahko ubijali po svoji volji.

KOGAR SE TIČE

Filozofija.

Kadar je ministrant bolj papeški kakor papež sam, tedaj je z ministrantom nekaj narobe.

Raketirstvo z Aleksandrom.

List bivšega hrvatskega franciškana v New Yorku je brž podvzel kolekto za oslobodjenje mile Hrvatske otabine čim je bil Aleksander ubit. Čemu zdaj sploh treba kolekte? "E, neka jazbeci prispevajo, jer bi potrošili svoj novac svedjedno."

To je geslo pustolovcev, katerim ni mar — kdo je na vlad — Aleksander ali Franc Jožef, Mussolini s steklenico ricinovega olja, Ottonov podložnik admiral Horthy, avstrijski Schuschnigg, der fuehrer Hitler, Pilsudski ali kdorkoli — glavno je, da nekdo plača pustolovskim "revolucionarjem" gulaž in djevojke, i da se jazbeci ljute.

"Business is Business".

Iz New Yorka. — Hrvatski List, čigar glavni urednik je Ivan Krešić, je takoj, ko je bil Aleksander umorjen, podvzel kolekto za "oslobodjenje Hrvata". Intimni Krešićevi znanci vedo, da smatra Hrvate za molzno kravo. Toda on misli: Guli to paro, kajti če ne jaz, jo bo nekdo drugi! Tako guhijo "neoslobodjene" narode raketirji že stoletje. In narodi — Bog se jih usmili — so kakor muhe, ki sedajo na polimani papir.

Največja glupost.

Ali hrvatski šovinisti vedo, da je marsikdo izmed teh, ki danes pojejo slavo atentatorju Kalemenu, bil v enem ali drugem času v službi "krvavog beogradskog režima"? Lump je lump, pa naj bo plačan iz vladne blagajne v Beogradu, Rimu ali Budimpešti. Pričakovati osvoboditve od provokatorjev, ki so najeti od krvnikov in tiranov, je največja glupost.

Proletarec in Jugoslavija.

"Proletarec" je bil eden izmed prvih, ako ne prvi jugoslovanski list v Zed. državah, ki ne sme v Jugoslavijo. Tiste, ki so ga nato tajno prejemali, je doletela pozneje stroga hišna preiskava in persekucija. Od tedaj ne prihaja noben izvod Proletarca v Jugoslavijo. Toda naj mar zato, ker je vlada v Beogradu zaslepljena ali ignorantna, služimo politiki Mussolinija in Hortyja, ki nočeta Jugoslavije na svojem pragu? "Proletarec" je zoper režim kakršen je v Jugoslaviji, toda boj proti njemu vrši tako, kakor je v korist ljudstva Jugoslavije in svetovnega miru, ne pa v prid Mussolinijevih in Hortyjevih imperialističnih ambicij.

Zanimanje za "stari kraj".

Med vojno so slovenski socialisti pod vodstvom Etibina Kristana vabili Hrvate v borbo za pošteno, demokratično in socialno rešitev jugoslovanskega vprašanja. Ali napredni Hrvati so bili tedaj večinoma "moderni" in rekli, da jih stari kraj ne briga. Tako so tudi radikalni Hrvati po svoje pomagali, da je Jugoslavija takšna, kakršna je. Petnajst let pozneje so se zbudili, kakor tista požarna bramba, ki se je streznila šele ko je vas zgorela in začela napeljevati svoje cevi brez ciljev in smotrov ter nato oznanjala, da je požar srečno ustavila pri zadnji hiši.

Militantna taktika.

Kaj so militanti? Kaj je revolucionarna taktika? Niti dva si nista v soglasju na ti dve vprašanji. Ampak izkušnja je dognano, da so največji revolucionarji tisti, ki delajo, ne pa le govorijo revolucionarno. Milijon militantnih organizatorjev je treba, pa bodo Zed. države kmalu socialistične brez Rooseveltovega new deala in brez Sinclairjevga "Epica".

"Slovanska bratska zjed-nica"

Eden bivših glavnih funkcionarjev FLIS-a je nedavno razposlal slovanskim časopisom v tej deželi članek, v katerem predlaga, da naj se vse slovanske podpornice organizacije strnejo v zvezo, da bodo protektirale svoje posebne slovanske interese. On meni, da pripadanje v National Fraternal Congress za slovanske podpornice organizacije ne zadostuje, kajti tam so ameriške ustanove v premoči. Predlagatelj sicer ni Slovan, ampak je pri volji pomagati (za plačo) k reševanju skupnih problemov slovanskih organizacij.

Ni pa povedano, v čem se problemi slovanskih organizacij razlikujejo od italijanskih, švedskih, nemških itd.

Predlagatelj bržkone ni pomislil, da se niti podpornice organizacije ene narodnosti ne morejo združiti; niti ne, da med Jugoslavi in Ameriki deluje že pet let takozvana jugoslovanska bratska federacija, ki ima dozdaj v svoj kredit nekaj sej, par shodov, malih družabnih zabav in pa stroške za vožnje in dnevnice, ki jih plačuje članstvo. Tudi par dobrih poročil in referatov je bilo podanih, ter načrt za stabiliziranje sklada za bolniške podpore. Ali to bi poročevalci lahko storili v glasilih brez snidenja v kakem gotovem mestu — to se pravi, brez stroškov za svoje in druge jednote. Za skupnost je

tega kakor nadaljevanje prepirov, ki so napravili milwauški naselbini v prešlih nekaj letih že prilično nepotrebne škode — če je škoda sploh kje potrebna. Kar se tiče zadeve J. S., jo Obzor napačno tolmači.

Boj na daljavo.

Margaret Jankovich, tajnica hrvatskega ženskega kluba, pridružen hrvatski seljaški stranki v Ameriki, se v ameriških časopisih bori za osvoboditev Hrvatov na Hrvatskem. Kaj pa Hrvati v Garyju, Pittsburghu, So. Chicagu, Wentworthu, Racine Ave. in v drugih krajih v tej "svobodni deželi"? Mar ne bi bilo pametno, če se bi poleg "Radnika" še kdo drugi brigal za osvoboditev teh ljudi, namesto da se jih samo nadleguje s kolektami za rešitev njihovih duš in pa za osvobojenje njihovih bratov in sester na Hrvatskem?

"Heil Hitler!"

Kongresna komisija je v New Yorku preiskala aktivnosti nacijev in dosegla, da so se naciji, židje in drugi nasprotniki nacijev topli v sodni dvorani tako, da je bila preiskava prekinjena in odgodena. Naciji so vpili "Heil Hitler" in tolkli, drugi pa, doli s Hitlerjem in vračali udarce. Patrioti v ameriških listih se zgrajajo kot običajno in pravijo, čemu se ta svojat ne vrne tja, od kjer je prišla, in se tam pretepa? In zaključujejo, da je Amerika bržkone tudi za nacije prijetnejša dežela kakor pa Hitlerjev tretji rajh.

Labor College v Chicagu

V Chicagu je bil nedavno odprt Labor College, v katerem se je vpisalo nad 200 slušalcev. V tej učni ustanovi deluje okrog 20 unij, nekaj podpornih društev ter socialistična stranka čikaškega okraja.

Načelna izjava socialistične stranke na referendumu odobrena

(Nadaljevanje s 1. strani.)

stranka s to izjavo postavila daleč na levo — v marsičem veliko bolj, kakor pa so komunisti. Da-li bo dokument, ki ga je sprejelo članstvo v državi, kjer sploh ni resnega delavskega političnega gibanja, razen v Wisconsinu, pripomogel k razmahu socialistične stranke, ali pa ostal le na papirju, je danes še uganka.

Vsega skupaj se je udeležilo glasovanja 10,865 članov. "Socialist Action" poroča, da je to približno le ena tretjina strankinih članov.

Glasovanje po državah je izpadlo sledeče:

	Za	Proti
Alabama	4	0
Arizona	31	12
Arkansas	85	4
California	109	114
Colorado	43	7
Connecticut	164	189
Delaware	16	1
D. C.	17	26
Florida	24	10
Georgia	4	3
Idaho	8	2
Illinois	454	181
Indiana	100	221
Iowa	37	9
Kansas	145	13
Kentucky	26	2
Louisiana	21	4
Maine	38	28
Maryland	52	130
Massachusetts	257	450
Michigan	316	130
Minnesota	41	29
Missouri	224	40
Montana	2	38
Nevada	1	3
New Hampshire	23	28
New Jersey	330	251
New Mexico	34	8
New York	1,189	1,587
North Carolina	33	1
Ohio	228	255
Oklahoma	69	7
Oregon	10	66
Pennsylvania	546	771
Rhode Island	23	34
South Carolina	3	0
Tennessee	37	7
Texas	41	30
Utah	10	3
Vermont	23	26
Virginia	27	16
Washington	39	11
West Virginia	62	2
Wisconsin	1,032	169
Clani at-Large	15	4
Skupaj	5,993	4,872

NAŠI KLUBI V CLEVELANDU

F. Z.

VI.

Klub št. 49, obnovljen 31. oktobra 1920, je pod Hafnerjevim vodstvom kmalu prenehal. Tudi slovenski klub, pripadajoč komunistični Workers' Party, se ni mogel uveljaviti.

Nato je poskušal s slovensko socialistično postojanko JSZ John Prudich. Kljub trudu ni bilo uspeha. Dne 30. aprila 1922 je imel klub shod, na katerem je govoril Frank Petrich. Udeležilo se ga je okrog 140 oseb, kakor je poročal John Prudich v Proletarcu.

L. 1923 je postal klub št. 49 spet neaktiven. Vzljelo velikemu številu radikalno mislečih slovenskih delavcev v tej mnogobrojni naselbini ni mogla obstati ne socialistična in ne komunistična slovenska organizacija. Niti ni mogla biti dolgo brez nje, kajti meseca oktobra 1924 je bil klub št. 49 spet "reorganiziran". Tajništvo kluba pa je prevzel Joseph Presterl. Pristopilo je 6 članov.

Presterl je bil energičen tajnik. Veliko je dopisoval in kritiziral. Tako je postal polagoma odgovoren za vse kritizirajoče dopise iz Clevelanda, ki so imeli psevdonimne podpise. Zameril se je zelo Augustu Kabaju, tedanjemu upravniku Enakopravnosti, in nekaterim drugim okrog omenjenega lista. Vrh vsega pa se je zapletel še v oseben boj z družino bližnjega sosedu (J. Lokarja), s katero je bil prej v zelo prijateljskih odnosih. Tako so interesi kluba bili potisnjeni v ozadje v prid osebnostim.

Proti Presterlu je objavljala dopise "Enakopravnost", ki je javnost v Clevelandu polagoma pripravljala na razkritje "dokumentne sramote". Objavila ga je dne 20. novembra 1928. Podpisal ga je Josip Pezdirc, tajnik kluba št. 49, in priredil Avgust Kabaj. V njemu je dolžil Presterla intriganstva, gaženja socialističnih načel, provokacij in dopisovanja v "Am. Slovenca". On (Pezdirc) pa da se je v svoji naivnosti pustil Presterlu izrabiti za orodje v teh nečednih bojih.

"Dokument sramote" (!) je klubu št. 49 veliko škodoval. Presterl se je že prej več ali manj umaknil aktivnostim v klubu in društvih, potem pa popolnoma. Postal je vsled senzacionalnih izjav ter očitaj v Enakopravnosti v naselbini zelo obsovana oseba. Kabaju se je poteza imenitno posrečila. Tudi Louis Truger je posegel v ta boj s članki v Enakopravnosti.

Klub št. 49 je potem Presterla pod vplivom "javnega mnenja" črtal in deloval naprej kolikor je v danih okoliščinah mogel. Vzelo je par let, predno je prebolel udarce, ki so mu bili zadani v omenjeni gonji. Presterl je bil v tem boju bolj žrtev kakor pa krivec. Če se ne bi bil predal osebnim mržnjam toliko, da so mu zaslepile razsodno delovanje, bi bil takrat argumente in obdolžitve nasprotnikov s lahkoto izpodbil.

Klub JSZ v Collinwoodu se je torej dvigal in padal. Doletavale so ga krize za krizo. To je vzrok, da tudi danes v članstvu ni toliko močan, kakor bi se v taki naselbini upravičeno pričakovalo. 100 članov ne bi bilo ravno veliko, ima pa jih le okrog 30.

Nekateri člani — med njimi posebno Frank Barbich, so si veliko prizadevali, da klub ojačajo v članstvu in v aktivnostih. Prošla leta so bile njegove priredbe izredno dobro obiskane, torej ima v naselbini močno zaslonbo, manjka pa mu članov. To je njegov glavni problem. Redne seje ima ob nedeljah dopoldne, kar je po mojem mnenju slabo za razvoj kluba. Najboljši čas za seje naših klubov so večeri ob delavnikih. Pri-dejo lahko ženske in mladina.

Bodočnost JSZ odvisi predvsem od naselbin, kjer se poslednja leta naseljuje največ naših rojakov. Klub št. 27 na St. Clairju in 49 v Collinwoodu, klubi v Milwaukeeju, Detroitu, Chicagu in nekateri drugi — med njimi tudi klubi v Pennsylvaniji — imajo še mnogo prilike napredovati, bodisi v članstvu in v aktivnostih.

V Clevelandu ima JSZ poleg kluba na St. Clairju in v Collinwoodu tudi klub št. 28 v Newburghu; imega ga je že parkrat v West Parku, toda ker ni imel vztrajnih, popularnih agitatorjev, je razpadel. Ustanovljeni so bili klubi JSZ v predmestjih Euclid in Maple Heights. Ni bilo sposobnega vodstva in ju je doletela enaka usoda.

Ob priliki prošlega zbora JSZ, ki se je vršil v Collinwoodu, sem izpovedal, da ima JSZ v Clevelandu za svoj razmah bodisi v agitaciji za pridobivanje članstva, naročnikov socialističnemu tisku in za prosvetno delo veliko boljše pogoje, kakor domnevajo clevelandski sodrugi. Težki boji, razkoli in druge neprilike, ki so zadele njihov pokret, so vsejali precej malodušnosti in psihološko defitizma.

Ko premagajo to hibo v svojih vrstah, bo napredek mogoč posebno v članstvu in na polju prireditvev z delavskimi sporedi. Socialistična ideologija ima bodočnost kot nobena druga, vzljelo šibkosti današnje socialistične stranke. O socializmu pišejo danes tudi tisti kapitealistični časopisi, ki so ga leta in leta ignorirali; pišejo o njemu ne zato, da bi ga oglašali, ampak da ga očrni med nevednimi, ker čutijo, da jim postaja v resnici nevaren.

(Konec.)

E. ZOLA:

RIM

Poslovenil ETBIN KRISTAN

(Nadaljevanje.)

Grozemu Gregorju VII., osnaževalcu hramov, gospodarju kraljev? Inocentu III., Bonifaciju VIII., gospodoma duš, narodov in prestolov, ki sta oborožena z besnim prokletstvom, s tako silo vladala srednji vek, da ni bilo katoličanstvo nikdar več tako blizu uresničenju svojih sanj? Vrbano II., Gregorju IX., ali kateremu drugemu onih papežev, ki jim je v srcih gorela žgoča strast križarskih vojn, kopnenje po svetih avanturah, ki je dvigalo množice in jih gnalo za osvojevanjem neznanega in božanskega? Aleksandru III., ki je branil papeštvo proti cesarstvu in se bojeval do skrajnosti, da ne bi odstopil ničesar od najvišje oblasti, katero mu je bil podelil Bog, pa je naposled zmagal, zmagoslavno postavljajoč nogo Frideriku Barbarossi na glavo? Juliju II., ki je dolgo po žalostni avinjonski dobi nosil oklep in utrdil politično moč Svete stolice? Levu X., krasoto ljubečemu, slavnemu zaščitniku renesance, cele velike umetnostne dobe, ki pa je bil kratkega, neproročanskega duha, ter je ravnal z Luthrom kakor z navadnim upornim menihom? Piju V., temni, besneči reakciji, plamenu grmade, ki je šibala popoganjeno zemljo? Kateremu izmed teh papežev, ki so vladali v neomejeni veri po tridentinskem koncilu, ko je bila varnost zopet popolna, cerkev vsled svojega ponosa, svoje nepopustljivosti, svojega vztrajanja na brezpopojnem spoštovanju dogem rešena? Ali onemu papežu v dobi propada, ko ni bil papež nič drugega kakor razkošje velikih evropskih monarhij urejajoči veliki mojster ceremonij — onemu Benediktu XIV., neizmerenemu duhu, globokomnemu teologu, ki je posvetil svoje lepo življenje pravilom nebeskih reči, ko so mu bile roke zvezane in ni več mogel razpolagati s kraljestvi tega sveta? Tako se mu je razvijala pred očmi zgodovina papeštva, najčudovitejša zgodovina: Spoznalo je vse menjave sreče, najnižje; najbednejše, pa najvišje, najsijajnejše; trdovratna je bila njegova volja, ki mu je kljub vsemu, sredi požarov, pobojev in propadanja narodov ohranila življenje; v oseh svojih papežev je vedno stalo zmagovito pokonci. Oni so bili najčudnejši rod neomejnih, osvajačih in gospodujočih vladarjev, kar jih je kdaj poznal svet. Vsi, tudi kar jih je bilo betežnih in slabotnih, vsi so bili gospodari sveta, vsi so žareli v nemilostni slavi nebes, če jih je človek zarotil v tem starodavnem Vatikanu, kjer so se njihove sence gotovo ponoči budile in plavale po brezkrainnih hodnikih, po velikanskih dvoranih v tej grobni tišini, ki je morala dobivati svojo grozo od tega, da so se njih noge lahko dotikale marmornatega tlaka.

Ali zdaj si je Pierre dejal, da pač prav dobro pozna velikega papeža, kateremu je hotel naličiti Lev XIII. To je bil povsem v začetku katoliške moči Gregor Veliki, osvovilec in organizator. Rodil se je iz starega rimskega plemena in nekoliko stare cesarske krvi je bilo v njegovem sru. Upravljal je pred barbari rešeni Rim, urediti je dal duhovne domene in razdelil blago te zemlje. En del revežem, en del duhovništvu, en del cerkvi. Tudi je bil prvi, ki je ustanovil propagando; razposiljal je svoje duhovnike, da bi civilizirali in vpokojili narode in njegovo osvojevanje je seglo do Velike Britanije, ki se je podvrgla božanski postavi Kristovi. Tak je bil po dolgem razdobju stoletij tudi Sikst V., finančnik in politik, vrtnarjev sin, ki se je izkazal pod tiaro za enega najboljsejših in najpožrejših duhov dobe, ki je bila bogata finih diplomatov. Zbiral je zaklade, bil je trd in skop, da je mogel vladati kot gospod, ki ima v skrinji vedno za vojno in mir potrebni denar. Dolga leta je vodil pogajanje nad pogajanjem s kralji, nikdar ni obupal nad zmago. Prav tako se ni upiral svoji dobi; vzel jo je, kakršna je bila, po tem jo je izkušal preduргачiti v interesu Svete stolice, bil je uslužen vsemu in vsem, ter je že sanjal o evropskem ravnotežju, katerega središče in gospodar je hotel biti sam. Pri tem je bil zelo svet papež, ognjevit mistik, toda papež, ki je bil najabsolutnejši, najneomejenejši duh, obenem pa za delo pripravljeni državnik, ki je hotel zavarovati kraljestvo božje na tem svetu.

Ali v navdušenosti, ki se je v njem dvigala kljub namenu, da ostane miren in ki je pomedla vso razumnost in vse dvome, se je Pierre vprašal, zakaj pravzaprav izprahuje preteklost. Ni li pravi Lev XIII. papež njegove knjige, ki ga je on opisal po svojem sru, kakor hrepene po njem in ga pričakujejo srca ljudstva? Gotovo ni bila podoba strogo podobna, toda v glavnih potezah mora biti resnična, da ne bo moralo človeštvo zdvojiti nad svojo rešitvijo. In cele strani njegove knjige so se mu dvignile, so mu vzplamtele pred očmi; videl je zopet svojega Leva XIII. pred seboj, modrega državnika, posredovalca, ki pripravlja enotnost cerkve, da bo močna in nepremagljiva, ko pride bližnji dan neizogibnega boja. Videl ga je pred sabo, oproščenega skrbi posvetnega gospodstva, zraslega, očičenega, bleščečega v moralni krasoti, edino nad narodi stoječo avtoriteto; kajti spoznal je smrtno nevarnost, ki bi bila v tem, če bi se prepustila socialistična rešitev v rokah sovražnikov krščanstva, pa je bil trdno pripravljen, da nastopi v sodobnem boju za obrambo revežev in trpinov kakor nekoč Jezus. Videl ga je, kako se postavlja na stran demokracije, kako priznava republiko na Francoskem, kako pušča s prestolov pregnane kralje v pregnanstvu in izpolnjuje prerokovanje, ki je obljubilo Rimu zopet vladu sveta, čim združijo papež vso vero in se postavi na čelo ljudstva. Čas se izpolnjuje: Cezar je pobit na tla, samo papež vstaja. Ne bo li se ljudstvo, veliki mutec, za katerega se pulita obe sili tako dolgo, zdaj vdalo očetu, ki je zdaj pravičen in usmiljen, ko sprejema plamtečega srca in razpetih rok delavce brez kruha in berače s ceste? V strašni katastrofi, ki preti trhljim družbam, v grozni bedi, ki pušča mesto, ni mogoča druga rešitev kakor Lev XIII., prerokovani, neizogibni izveličar, pastir, poslan, da reši svoje ovce z obnovitvijo krščanske občine, pozabljene dobe prvega krščanstva bližnje nesreče. Naposled zavladala pravičnost, naposled zažari resnica kakor solnce, in vsi ljudje se spravijo, en sam, v miru živeti, le izenačujočemu zakonu dela poslušni narod pod visoko zaščito papeža, edine vezi usmiljenja in ljubezni.

Zdaj je pograbilo Pierra kakor plamen, ki ga je dvigal in gnil naprej. Naposled, naposled ga bo videl, si pred njim olajšal srce, mu odprl svojo dušo! Toliko časa že kopni strastno po tej minuti, se bojuje z vsem svojim pogumom, da bi jo dosegel! Spomnil se je na vse zapreke, ki so neprenehoma nastajale, na vse, s čimer so ga od njegovega prihoda hoteli prikleniti na Rim; ta dolgi boj, ta končni, nepričakovani uspeh je povečal njegovo mrzlico, pojačal njegovo željo po zmagi. Da, da, zdaj premaga in osramoti nasprotnike svoje knjige. Kaj bi ga mogel, kakor je dejal že monsinjoru Fornaru, zatajiti Sveti oče? Ni li enostavno izrazil njegove tajne ideje? Morda prezgodaj, ali ta napaka je odpustljiva! Spomnil se je tudi, kar je bil dejal monsinjoru Naniju — tisti dan, ko se je zarotil, da ne uniči svoje knjige, ker se nima kesati in ker pima ničesar preklcati. To minuto se je še enkrat izprašal, in v silni nervozni razburjenosti, v katero ga je spravilo čakanje po dolgem potovanju po tem velikanskem, nemo in mračno ga objemajočem Vatikanu je mislil, da poseduje vso svojo hrabrost in vso moč svoje volje; ta mu je imela pomagati, da se brani, da privede svoje prepričanje do zmage. Kljub temu ga je polagoma docela zmedlo, moral je zbrati svoje misli, da se je vprašal, kako bo vstopil, kaj bi govoril in kakšne izraze bi rabil. Zmršene in težke reči so se bile morale nabrati v njem, zakaj njih teža ga je tlačila, ne da bi si mogel razjasniti "svoje" stanje. Pravzaprav je bil že strt, izčrpan in ni imel nobene prožne sile več razun poleta svoje fantazije, razun kriča svojega usmiljenja s strašno bedo. Da, da, kar hitro bo vstopil, padel na kolena, govoril, kakor bo znal in pustil, da mu prekipi srce. In gotovo se mu Sveti oče nasmehlja in ga odslovi z besedami, da ne podpiše obsodbe knjige, v kateri je našel samega sebe s svojimi najljubšimi mislimi.

Pierru se je lotila taka slabost, da je zopet stopil k oknu in pritisnil razbeljeno čelo na ledeno šipo. V ušesih mu je šumelo, kolena so se mu šibila, kri pa mu je s silnimi sunki bila v glavi. Trudil se je, da bi ničesar več ne mislil. Opazoval je s sencami preplavljeni Rim in ga prosil, naj mu podari nekoliko onega spanja, v katerem se je pogrezal. Nankrat je določno začutil, da stoji nekdo nepremično za njim; nalahno se je zdrnil in se obrnil. (Konec prihodnjic.)

Socialistične aktivnosti v Chicagu

Odkar so se duhovi več ali manj pomirili med čikaškimi socialisti in smo dobili novega tajnika v osebi sodruga Arthurja McDowella, ki je tudi strankin kandidat za kongresnika "at large", se je v našem gibanju zopet pojavilo več socialističnega življenja in volje do dela.

Sedaj, ko so strankine "družinske zadeve" več ali manj izravnanе, smo se vrgli v volilno kampanjo. V razmeroma kratkem času smo dobili dovolj podpisov na imenicijsko peticijo za državno listo — nad 25.000, kar ni majhno delo. Državni volilni odbor, sestojeci iz guvernerja, njegovega justičnega tajnika in blagajnika, se je sicer nekaj časa upiral sprejeti našo listo radi male tehnične napake — peticije so bile vložene par ur pozno, toda ne prepozno. Pod zunanjim pritiskom se je odbor pa podal, ker je bil prisiljen.

V prihodnjih par tednih je treba izvršiti drugo važno delo v zvezi s kampanjo: raznesti kupe literature, agitirati za našo listo ustmeno in končno paziti, da bodo naši glasovi preštet. V volilne koč moramo postaviti pri štetju glasov najmanj tisoč paznikov, kar pomeni, da bo moral vsak član in članica stranke na to delo ali pa dobiti namestnika, če je sam zadržan.

Tak je sklep seje centralnega odbora — klubovih zastopnikov. Od vseh članov se zahteva tudi aktivnost v kampanji, ker mrtvo članstvo pomeni mrtvo organizacijo. Biti samo socialist po prepričanju, Majku pa prepustiti delo, to ni dovolj. Na tak način se ne gradi nobenega gibanja, najmanj pa socialističnega. V klubu št. 1 imamo sicer večje število aktivnih sodrugov in sodružic, toda jih potrebujemo še več kakor tudi več novih članov. Če vsak stori nekaj, svoj delež, pa bomo skokoma napredovali v vseh ozirom. Uspeh je le v kooperaciji.

Naš kampanjski shod na zapadni strani bo v petek 2. novembra ob pol osmih zvečer v dvorani SNPJ. Po prvotnem načrtu bi to imelo biti le predavanje, ker bo v naši sredini sodrug Fred Henderson, eden najprominentnejših angleških socialistov, ki je sedaj v Ameriki na predavateljski turi za stranko. On je izboren guvernik.

Program smo sedaj toliko preuredili, da bo ta priredba obenem tudi naš kampanjski shod. Sodelujejo tudi češki sodrugi in klubi. Poleg Hendersona bosta imela krajše govore tudi Milada Beranek, urednica Spravedlnosti, in sodrug McDowell, strankin kandidat za kongresnika na splošno. Naloga in dolžnost vseh sodrugov je, da vsak po svoji moči pripomore do čim boljšega uspeha. Agitirajte za ta shod in se ga sami udeležite. Guvernik kakor je sodrug Henderson se ne sliši ob vsaki priliki. V nedeljo popoldne 4. nov. bo on poleg Franka Crowtha govoril na strankinem shodu v Masonic dvorani v "loopu".

V sredo večer 21. novembra pa bomo imeli priliko pozdraviti v Orchestra Hall sodruga Juliusa Deutcha, poveljnika hrabrega avstrijskega Schutzbunda, ki je v zadnjem februarju tako junaško branil rdeči Dunaj, Linc in druge socialistične trdnjave v Avstriji. To bo največji socialistični shod zadnjih let v Chicagu. Sodrug Deutsch bo v Chicagu tri ali štiri dni in bo govoril na več shodih.

Zaenkrat je glavno, kolikor se splošnega članstva tiče, da izvršimo dobro delo v ostalih dneh volilne kampanje. V nedeljo jutraj 28. oktobra je razpisanje letakov, na kar se pripravite vsi člani kluba. Izvzete so le gospodinje in kuharice. Pridite k Proletarcu okrog osme ure. Tudi je potrebno, da se takoj prijavite za službo paznika pri štetju glasov na volilni dan. Apeliramo tudi na naše simpatičarje, da nam pomagajo pri tem delu. V okraju Cook je namreč pet tisoč pričetkov. Čim več volilnih paznikov imamo, tem več bo naših glasov. Ako so v volilni koči sami republikanci in demokrati, si navadno razdele glasove manjšinskih strank ali jih pa ne štejejo. To so pokazale še vsake volitve in predvsem pa zadnje, ko je bilo v Chicagu pokradenih tisoče socialističnih glasov, ne manj ko polovica.

A. G.

Problem solidarnosti

Diskuzija v klubu št. 1 o "enotni fronti".

Chicago, Ill. — Ali ideja solidarnosti delavskega razreda dobiva trdnjša tla, ali pa so razkosanja in medsebojni boji še vedno vodilni motivi? Ali so današnje razlike med delavskimi strujami res tolikšne, da jih ni mogoče premostiti? Komu koristi razcepljenost delavstva, in kaj je vzrok borbe med brati?

O teh vprašanjih bo v klubu št. 1 JSZ diskuzija po redni seji v petek 26. oktobra v spodnji dvorani SNPJ. Pridite na sejo točno. Vsakdo bo imel priliko govoriti v razpravi o tem vprašanju, ki jo bo otvoril Frank Alesh s kratkim referatom. — P. O.

Socializem med farmarji v Wisconsinu

Willard, Wis. — Zadnje čase, nekako od lanskega leta, se je socialistično gibanje pričelo naglo širiti tudi med wisconsinskimi farmarji — prvič v zgodovini države. Je pač znamenje časa. Kriza je tudi marsikateremu farmarju odprla oči, new deal ga je pa prepričal — ali ga pa še bo — da z raznimi reformami, ki streme za likanjem sedanjege profinitnega sistema, nima s te strani kaj pričakovati.

Razredni boj so wisconsinski farmarji posebno občutili v zadnji mlekarški stavki. Kapitalistična država je tudi proti nam nastopila z oboroženo silo. S sodelovanjem v tej stavki so si socialisti odprli pot za svoje ideje in od takrat so med farmarji dobrodošli.

Po tej stavki se je socialistično gibanje pričelo naglo širiti med wisconsinskimi farmarji in je zadnje čase doseglo tudi naše kraje. V okraju Clark, kjer se nahaja naš Willard, je bilo zadnje čase ustanovljenih več socialističnih klubov in tudi okrajna organizacija, ki je nekaj novega za ta okraj. V njeno eksekutivo je bil od tukaj izvoljen sodrug John Jelerčić. V socialističnem gibanju so aktivni pretežno sami mladi ljudje, kar je zelo razveseljivo.

Angleški socialistični klub nameravamo ustanoviti tudi v tej naselbini. Deloma v ta namen in deloma v interesu strankine volilne kampanje pride k nam sodrug Boyd iz Gilmana, ki bo govoril na shodu. On kandidira za kongresnika v 8. distriktu. On je mlad bojevnik in farmerski sin. V tej kampanji je organiziral že več klubov, med drugimi na Whitejeu in Unity. Tudi k nam pride deloma s

tem namenom, in upam, da se nam to posreči.

Kampanjski shod se bo vršil v ponedeljek 29. oktobra. Udeležite se ga vsi! Na tem shodu bomo tudi razpravljali o okrajnem socialističnem tisku, katerega še nimamo. Treba si bo izbrati kandidata, oziroma se zediniti, katere vpišemo na glasovnico. Za assemblymana je okrajna organizacija že izbrala sodruga Ernesta Boyda iz Whitejeja. Zapomnite si njegovo ime in ga vpišite na volilni dan na glasovnico. Glede ostalih kandidatov bo na tem shodu vsak, ki se vpiše v klub, lahko sugestiral koga naj si izberemo.

Mike Krulitz.

Waukegansko zborovanje Konferenc JSZ

North Chicago, Ill. — Predzadnji nedeljo, 14. oktobra, še je tukaj vršila konferenca Prosvetne matice, kar je le ugotovitev dejstva, ki je čitateljem Proletarca že znano. Zborovanje se je vršilo z malim premorom od okrog devetih do pol treh popoldne, nakar se je vršil koncert s par kratkimi govorniki točkami in enodejanki "Vlomilec".

Od osmih klubov JSZ v tem okrožju je bilo zastopanih na tej konferenci sedem; od 15 podpornih društev se je povabilo odzvalo 11 in od sedmih kulturnih društev in drugih organizacij, ki so bila povabljeni, jih je pet poslalo zastopnike. Vseh zastopnikov je bilo okrog 25, kar ni veliko — povprečno le po ena oseba na organizacijo in le par jih je imelo več ko enega zastopnika.

Predsedoval je sodrug Frank Alesh, zapisnik je pa vodila sodružica Anna Mahnich. Tajnica Frances Zakovšek, ki bo služila še naprej v tem uradu, je poročala o delu konferenčne organizacije in pa o pripravi za popoldansko priredbo. Diskuzije so bile o raznih vprašanjih, o delavskem časopisu in drugem. Prihodnja konferenca se vrši enkrat v maju, in sicer v Waukeganu, ki je središče tega okrožja.

Udeležba na popoldanskem programu je bila povoljna, upeštevajoč našo bojazen pred "rdečkarji", oziroma kompanijskimi vohuni, katerim je uspelo vliiti strahu v nekatere tukajšnje delavce. Ni pa bila dovolj velika za tako bogat program, kakor nam ga je nudila konferenca. Imeli smo domače talente in socialistični pevski zbor iz Chicaga. Odkar je zbor del kluba št. 1 JSZ, smo ga imeli prvič priliko slišati v Waukeganu. Napravil je izbornen vtis, posebno njegov kvartet. Te pevce in pevke bi še radi slišali, je rekel marsikdo. Nekateri Waukegančani nameravajo to tudi storiti ob priliki Savinega koncerta 4. nedeljo v novembru.

Navzočim se je dopadla tudi igra "Vlomilec". Njena vsebina je socialna. Kdo bo mogoče rekel: "propaganda", toda je v jedru do pičice re-

alistična. Tisoče in tisoče je takih slučajev, kar je anov pač povzeta iz življenja industrijskega delavca, ki se poskoduje in je zvito osleparjen za odškodnino ter radi svoje bolezni zgubi tudi svojo družino. Igrana je bila prilično dobro in prepričevalno.

Po programu smo se zabavali v spodnjih prostorih v družbi večjega števila čikažanov, okrog 70 jih je bilo. In rečem, da smo se prav fino zabavali in obnovili medsebojno prijateljstvo. Zeleti je, da bi kaj sličnega organizirali tudi prihodnjo pomlad.

Poročevalec.

Majhen klub pa mnogo dela

Arma, Kans. — Ker je klub št. 21 JSZ v Armi edina organizirana skupina v okraju Crawford, pride toliko več dela na pešico klubovih članov. Da, veliko preveč! Lotimo se ene stvari, pa zanemarimo drugo.

Ta mesec so se vršili trije socialistični shodi v tem okraju, na katerih so nastopili kot govorniki razni socialistični kandidati za državne urade. Shoda 12. oktobra popoldne v Arma Parku in zvečer v Gardardu sta bila precej dobro obiskana, med tem ko je bil shod v Pittsburgu zelo slabo obiskan.

Klubov piknik 7. oktobra je bil precej dobro obiskan. Upeštevajoč mizerne razmere, smo z uspehom zadovoljni. Na pikniku je govoril dr. Bendure, socialistični kandidat za kongresnika. Čisti prebitek znaša nekaj nad \$25, kar se bo porabilo za letošnjo volilno kampanjo in pa za organizatorični sklad JSZ ter tiskovni fond Proletarca. Ves aranžma, shodov in piknika, je bil na plehč pešice sodrugov.

Večkrat čujemo simpatičarje, da ni ravno potreba, da so člani kluba, češ, da so lahko ravno tako dobri socialisti. To je zmotno. Pogledite zgoraj omenjeno delo. Ako bi še vi pristopili v naše vrste, bi bilo to delo lažje in bolje opravljeno. Močnejši, ko je klub, uspešnejše je njegovo delo. Simpatičarji iz raznih okoliških naselbin, pristopite v naš klub.

A. Sular, tajnik kluba.

Zapadna Pennsylvanija

Ali veste, da se bo v nedeljo 25. novembra vršila v Moon Runu, Pa., konferenca društev Prosvetne matice in klubov JSZ? Ako zastopnikov še niste izvolili, storite to na novembarskih sejah in njih ime na sporočite tajniku J. Ambroziču na Moon Run, Pa., kjer se bo vršila konferenca.

Socialist ima pravo vrednost za delavsko gibanje edino če je aktiven.

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI

PODPORNI JEDNOTI

NAROCITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Stane za celo leto \$6.00,

pol leta \$3.00

Ustanavljajte nova društva. Deset članov(ice) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave.
CHICAGO, ILL.

John Metelko O. D.

Preiščemo oči in določimo očala

6417 St. Clair Avenue
CLEVELAND, O.

OGLAŠAJTE

v

PROLETARCU

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI

JE

NARODNA TISKARNA

2142-2150 BLUE ISLAND AVENUE

CHICAGO, ILL.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku.

NAŠA POSEBNOST SO TISKOVINE ZA DRUŠTVA IN TRGOVCE

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.

FRANK GRILL, predsednik

PRVA SLOVENSKA PARNICA V CHICAGO

Naši vozniki pobirajo perilo po vsem mestu, Ciceru in Berwynu in dovažajo čistega na dom

TOČNA POSTREŽBA

1727-1731 W. 21st STREET

DELO JAMČENO

CHICAGO, ILL.

Telefoni: CANAL 7172-7173

Ali naj delavstvo podpira združno gibanje in kako ga naj podpira

IV.

Na "naslovno vprašanje" bo najbrž večina odgovorila: "Seveda je naša dolžnost podpirati združno gibanje", toda v istem hipu, ako bo vprašan, da naj tudi v praksi dokaže to, bo imel 32 vzrokov in vsak bo različen. — Da, dolžnost delavstva je, pomagati združnemu gibanju in ga pomagati graditi ne samo z besedami, ampak tudi z dejanji. Ne zadostuje samo teorija, ampak glavno je praksa. Združno gibanje ali združne organizacije so organizacija delavcev, in kakršni so delavci, takšne je organizacija. Kdor je bil ali je še agilen v tem gibanju, naleti na vsakovrstne odporne ali izgovore med delavci. Med politično neorganiziranimi delavci je delo za združno gibanje ravnotako težko kot med onimi, ki pripadajo eni ali drugi delavski politični organizaciji. Med slednjimi je v enem oziru še slabše, ker marsikateri takorekoč ne priznava potrebe gospodarske delavske organizacije, češ, politična in mogoče še strokovna popolnoma zadostuje. V tem je naša največja zmot. Nemalokrat sem že čul take izgovore od oseb, ki so bili in so še precej agilni v politični organizaciji.

Nihče, kdor je iskren v delavskem gibanju, ne more zanikati, da ni naloga delavstva organizirati se gospodarsko. Kdor temu oporeka, ta na enem koncu podira kar gradi pri drugem. In tega dejstva, t. j. da se mora delavstvo osamosvojiti tudi gospodarsko v združnih organizacijah, so se voditelji druge ruske revolucije zavedali in takoj po vsej Rusiji organizirali združne organizacije, mnogo pa jih je bilo že prej. Vedeli so, da ako pustijo trgovino v privatnih rokah, je osamosvojitve delavstva in ljudstva v splošnem še precej daleč. Ker delavci tako radi gledajo v Rusijo in jo hočejo posnemati v marsičem, kako to, da ne marajo posnemati njenih združnih organizacij?

Marsikateri v teh časih zelo rad ugovarja, češ, "kako naj pomagamo, kako naj podpiramo združno gibanje? Kriza je prevelika, da bi mogli organizirati in ustanovljati združne trgovine, ki bi uspevale!"

Res, vsled sedanjega gospodarskega kaosa in prerazvitega kapitalizma bi bilo zelo težko ustanoviti novo združno podjetje. Toda nihče nima izgovora, čemu ne bi mogli podpirati in pomagati izboljšati to, kar že imamo. In tukaj se prične prava naloga razredno zavodnih delavcev, ako so res to kar pravijo da so. Kjerkoli obstoji kakšna združna organizacija, združna trgovina, ki je delavska v pravem pomenu besede, ali kako drugo delavsko podjetje, je naša najsvetejša dolžnost, da ga podpiramo brez izgovorov. Naša dolžnost je, da postanemo njih člani in vestno izpolnjujemo dolžnosti, katere ima vsak član namram organizaciji. Ako se bomo te dolžnosti vsi zavedali, bo organizacija uspevala in širila svoj delokrog. Razumeti moramo, da je združno podjetje last, popolna last delavcev-članov. S tem, da

podpiramo združno organizacijo podpiramo sebe in nikogar drugega. In čim bolj podpiramo združno podjetje, tembolj uspeva in tem več koristi lahko pričakujemo od podjetja.

Ves namen in cilj združništva je pomagati delavstvu, ker izhaja iz delavstva. Privatno podjetje, pa bodi tako ali tako, nikdar ne pomaga delavstvu tako kot združne organizacije. V privatnem podjetju je prvi in zadnji cilj — privatni dobiček pa bodisi tak ali tak, ker kakor hitro se bi privatni podjetnik odrekal končnega dobička — ni več privatno podjetje in tudi ne bi moglo več obstajati kot tako. V združnih podjetjih je delavstvo organizirano, da pomaga sebi in svoji gospodarski osamosvojitvi.

In ker je cilj združništva pomagati delavstvu, je tudi dolžnost in naloga delavstva kooperativno gibanje podpirati, ako hočemo doseči oni cilj, za katerega se bori. Otrsimo se raznih predsodkov, katere mogoče imamo, ne glejmo na momentalne "dobrote" in dobičke, katere "mogoče" ali baje imamo od podpiranja privatnih gospodarskih organizacij, ampak postanimo član organizacij.

Štefan Tričak se je veselil prezgodaj

Nekaj ljudi na svetu nikdar ne zapopade svaril, bodisi ker ne čitajo, ali pa se smatrajo toliko pretekani, da jih ne bi mogel nihče ukaniti.

Eden teh je tudi Štefan Tričak v Chicagu. Nedavno sta ga obiskala dva tuja človeka, ki pa sta se pogovarjala z njim v njegovem jeziku in Tričak je videl, da poznata njegovo življenje in njegove starše. Eden izmed teh tujcev mu je sporočil veselo vest, da je njegov premožni oče zapustil Tričakovemu očetu \$25.000. Ker pa je Tričakov oče, kakor sta izvedela, že umrl, spada dedščina njegovemu sinu. In pokazala sta mu cel šop bankovcev. "Predno pa ti dedščino izročiva, morava vedeti, kakšne lastnosti imaš v gospodarstvu. Kajti če zapravljaš po nepotrebnem ali pijančuješ, bo treba to vsoto dati komu drugemu, ki jo bo hranil zate pod sodnim nadzorstvom." In Tričak jima je nato pojasnil, da je varčen, in da vselej dobro premisli, predno kaj potroši. "Lahko vama dokazem, da sem si prihranil \$5.000," je bahato pripomnil. "To bo še najboljši dokaz," sta malobrižno pripomnila ona dva. Tričak je šel v banko ter dvignil svojih pet tisoč. Tujca sta jih nato prešela in ugotovila, da je Tričak po pravici govoril. Vrnila sta mu njegov zavoj in vrhu tega mu izročila dedščino \$25.000. Tričak jo je mahnil ves vesel proti domu. Doma je začel šteti. V zavoju, ki bi imel biti njegov, je bilo na vrhu samo nekaj dolarjev in spodaj nestržen papir. V zavoju dedščine so bili štirje dolarji in pod njimi nestržen papir.

Švindlerji te vrste napravijo take trike v premenjavi zavojev s pomočjo robca. Tričak tega prej ni verjel. Zdal verjame, ampak je prepozno.

Namesto udobja — brezposelnost

V času delavstva v Angliji je pozdravil delegate konvencije AFL v San Franciscu John Stokes iz Londona, ki je govoril proti vojni in proti kapitalizmu ter med drugim dejal:

"Svet je v dobi izobilja. Delavsko ljudstvo je pred pragom ekonomske sigurnosti in udobja, toda neka misteriozna sila mu brani vstopiti pre-

ko. Zato ima namesto udobja in srečnega življenja brezposelnost in bedo."

Naglašal je, da bo tej misteriozni sili storilo konec delavstvo, kadar se organizira v ta namen. Tedaj bo porazilo sovražnike, ki ga odrivajo izpred praga izobilja, in doba udobja za delavsko ljudstvo bo uresničena.

ni že obstoječih delavskih združnih podjetij, kjer je le prilika, čeprav v naselbini ni slovenske zadrage. Pridružimo se tisti, ki eksistira, kajti glavno je, da je delavsko združno podjetje.

Prav nič ne bi škodilo, ako bi po naših društvenih sejah tu in tam nekoliko razpravljali tudi o vprašanju "gospodarske organizacije delavcev". Ta razprava bo zelo važna za nas vse, in bi bila tudi zanimiva. Razpravljamo o raznih točasnih zadevah, o mnogih vprašanjih, ki so važna za delavstvo, toda, o gospodarski osamosvojitvi delavstva razpravljamo komaj toliko kot o zvezdoznanstvu. Razpravljamo o združništvu ni potrata časa — kot mogoče kdo trdi — ni zapravljanje naših energij, ni brezpomembno žrtvovanje, ampak ravno toliko koristno kot razpravljanje o političnih vprašanjih.

Delavci, združne organizacije so organizacije delavcev! Postanite njih člani, in to ne samo v imeniku, ampak dejansko! —

Agitacijski fond JSZ in Proletarca

V agitacijski fond JSZ in Proletarca, katerega namen je, da se pošlje agitatorje v naselbine, so prispevali sledeči:

I. IZKAZ.

Cleveland, O. Klubi št. 27, 28 in 49 JSZ, od prebita za časa X. rednega zbora JSZ \$50.00; Josephine Turk \$4.50; John Gorjanc \$3.00, skupaj \$57.50.

Buhl, Minn. Max Martz nabral na seji Federacije SNPJ \$7.00.

Detroit, Mich. Po \$1: Joe Černe in Andrew Grum; po 50c: Joe Berling, Leo Junko, Peter Benedict, Joe Werholtz, Jean Grum, Anton Cedilnik, Louis Urban, Frank Hostnik in Kate Junko; po 25c: Anna Kos, Filip Stavar, Frank Padar in Frank Kuhovski, skupaj \$7.75. (Poslal Leo Junko.)

Burgettstown, Pa. Po 50c: Joseph Krmel, George Prezel in Anton Jeram; Louis Trušnovi 30c; po 25c: Jacob Leskovec, Frank Korosec, John Leskovec, John Stebe, Frank Lavrich, Matt Senčur, Harry Povh, M. Pijzini in A. Anistual; Valentin Vajentič 10c, skupaj \$4.15. (Poslal Anton Jeram.)

Cleveland, O. Ludvik Medveshek 75c; po 25c: Rudolf Lisch, John Turšič, Neimenovan, Anton Zadnik, Stefan Makuc, Andrew Kavčnik, Stanley Dolenc, John Renko, Frank Kafar, Jos. Mišmaš, Louis Kulovic, F. Ziberna, Andrew Sproll, Otto Tekautz st., Anton Budič, John Berlich in Frank Popotnik, skupaj \$5.00. (Poslal L. Medveshek.)

Kemmerer, Wyo. Po 50c: Mrs. Frank Krusich, J. H. Krusich in Louis Sajovic; Frank Molčnik 40c; Mike Zakotnik 35c; Frank Zagar (Tulsa) 50c; Anton Tratinik (Diamondville) 25c, skupaj \$3.00. (Poslal J. H. Krusich.)

W. Aliquippa, Pa. George Smrekar 50c; po 25c: Frank Simončič, John Sivec, Anton Groznik, Louis Gerzel, Bartol Yerant in Anton Šurk; po 10c: Frank Gorup, Frank Mihčič, John Ogrižek, John Steklarčič in Mike Zakrajšek, skupaj \$2.50. (Poslal George Smrekar.)

Girard, O. Klub št. 222 JSZ \$5.00. Salem, O. Klub št. 24 JSZ \$2.00.

Cinton, Ind. Dr. št. 213 SNPJ \$2.00; Mary Rom 25c, skupaj \$2.25. Chicago, Ill. Federacija SNPJ \$5. Willard, Wis. Mike Kroltz 20c.

Blaine, O. Dr. št. 333 SNPJ \$1.00. Library, Pa. Izob. in zab. dob. \$1; po 50c: George Lipovšek, Matt Dermota, Jacob Dolenc in Louis Groznik; Andy Miklar 30c; po 25c: Ciril Ocepok, Primo Cie, Joe Marčela, Anton Wagel, Vera Ocepok, Nick Triller, Frank Ambrozich, John Johnson, Frank Strmljan, Tony Strmljan, Frank Celin, Joe Kokalj, Frank Sedlar in Jacob Sustar; Tony Senčur 15c; po 10c: Thomas Terček, Tony Kuna, Rob. Dolenc, Jacob Zupančič in John Milavec, skupaj \$7.45. (Nabrala Nick Triller in Matt Dermota.)

Ambridge, Pa. Po \$1: druž. št. 33 SNPJ in Frank Jančar; po 25c: Martin Habich, Louis Uhernik, Joe Rosenberger, Anton Rosenberger, Louis Verček, Joseph Tekstar in Anton Ziberna. John Knafele 10c, skupaj \$3.85. (Poslal Anton Ziberna.)

Stockett, Mont. Mr. in Mrs. Paul Subic \$1.00; po 25c: Lucas Dolez, Joseph Slapnik, Marko Rukavina, Joseph Platina, Louis Ambrozich in Joe Levandowsky, skupaj \$2.50. (Poslal Paul Subic.)

Skupaj v tem izkazu \$115.65.

FAŠISTIČNO VZGOJEVANJE MLADINE

Na sliki na levi so dečki, ki jih Hitler vzgaja za vojaške in jih v ta namen navdušuje za barbari klanja, in na desni pa fantki v Italiji, ki se morajo istotako že v zgodnji mladosti učiti vojne "umetnosti" in navduševanja za "obrambo" domovine. Propaganda za militarizem ni nikjer večja kot v Italiji.

Članstvu kluba št. 27 JSZ

Cleveland, O. — Na prošli seji kluba št. 27 je bilo sklenjeno, da se vrši prihodnje zborovanje v soboto večer 27. oktobra skupno s klubovim angleškim odsekom. Prične se točno ob 8. uri zvečer. Prosim, upoštevajte to. Po seji bo domača zabava. Igral bo Barbič ml.

Dajte našim mladim članom pobudo s tem, da se te seje udeležite polnoštevilno in — točno! Seje angleškega odseka se prične točno ob 8. uri zvečer. Privedite na to sejo tudi znance in prijatelje, in jih povabite, da pristopijo v klub.

V torek večer 30. oktobra bo v SND na St. Clair Ave. kampanjski shod naše stranke. Agitirajte za čimvečjo udeležbo. — Organizator.

"Savin" jesenski koncert bo 25. novembra

Chicago, Ill. — V Chicagu imamo vse sorte novice. Indijanci poletje se je od nas te dni nenadoma poslovilo. Clovek bi si želel takega vremena kar neprenehoma. Škandalov se nam ne zmanjka — mastne novice gredo pač najbolj v denar v sistemu, kjer igra profit glavno vlogo.

Samuel Insull si z nekaterimi svojimi kolegi vred — 16 po številu — trga hlače na sodniji, kjer mu zvezni in distriktni prosekutor obuja spomin na nekdanje dobre čase, ko je prodajal ničvredne delnice in "suckerje" nasmuhal za nad sto milijonov. Kljub temu pa se Samu najbrž ne bo nič zgodilo. Tudi če bo spoznan krivim in obsojen, bodo milijoni, ki so bili na razpolago za njegovo obrambo, skrbili, da ne bo šel v ječo. Ker je že star, bodo njegovo zadevo toliko časa vlekli po sodniji, če bo potrebno, da ga bo pogrebniš dobil v roke prej ko bo stvar končana.

Vse to in nešteto drugega so novice. Za našo javnost naj bo tudi to novica, da bo imela naša Sava, pevski odsek soc. kluba št. 1, svoj jesenski koncert v nedeljo popoldne 25. novembra v dvorani ČSPS. Pripravlja se za bogat program, ki bo moral ugajati slehernemu posetniku. Atrakcija tega koncerta bo opereta "Srce in denar", ki razen v Clevelandu še ni bila predvajana na ameriških slovenskih odrih. Stvarca je luškana. Ugajati mora posebno nežnemu spolu, ki se navadno bolj razume na srce in ljubezen kakor pa moški. Vsaj opereta tako pokaže. Seveda, lahko je pa tudi obratno in v marsikaterem slučaju tudi je.

Torej kdor se bo hotel napiti ljubezni, slišati v ostalem

lep koncertni program, naj si že sedaj zabeleži prej omenjeni datum. Z vstopnino smo tudi letos zmerni, ker je pač treba vpoštovati razmere. Je le 40 centov v predprodaji za koncert in ples. Nadejamo se, da bodo prijatelji Save poagilirali za ta koncert tudi med svojimi prijatelji obojega spola. Ob polni dvorani so grla pevcev veliko bolj čista in srce veliko bolj poskočno kakor pa v slabo zasedeni. Torej za ta koncert vsi poagilirajmo med znanci in prijatelji.

Savan.

Kam — in čemu —?

Cleveland, O. — Kampanja za volitve 6. novembra je v polnem zamahu. Stari kapitalistični stranki — republikanska in demokratska — ponujajo svojo robo s pomočjo časopisja, radia, shodov, oglasov v kinih itd. Oportunistične narodnostne skupine s svojim zavajalnim časopisjem izrabljajo priliko v svoje osebne koristi, bodisi da dobe oglasov ali pa pot k koritu. Seveda, nezavedna množica jim sledi, ker smatra, da so volitve nekaka "posredovalnica za službe". In tako si proletarci sami plečejo svoj bič.

Socialistična stranka je v volilnem boju s programom — ne z obljubami za službe ali koncesije. To menda ne vleče — in delavci silovito drago plačujejo zmotu, katere so se oprli v politiki. Socialistična stranka naglašja načelo preuredbe sistema, ne pa gole obljube kakor demokraci in republikanci.

Klubi JSZ v tej kampanji vrše svojo dolžnost. Njih člani agitirajo, razdajajo letake, argumentirajo in sejejo nauk razredne zavesti v agitaciji od delavca do delavca in na sejah ter shodih.

Štirje naši člani so to jesen na listi socialističnih kandidatov v legislaturo: Louis Zorko, Frank Barbič, Tony Pire in Louis Jartz.

V torek 30. oktobra ob 8. zvečer se bo vršil v spodnji dvorani S. N. D. kampanjski shod, ki ga sklicuje klub št. 27. Nastopijo slovenski in angleški govorniki. Vstop prost. Pridite vsi, da se čimbolj poučite o pomenu tega volilnega boja, o našem programu, naših kandidatih in o — nasprotnikih, ki se vam laskajo, da ne spoznate njihovih pravih namenov. Podpirajte našo agitacijo in glasujte za naše (svoje) kandidate na celi črti.

Za kampanjski odbor, Joseph Jauch.

Listnica uredništva.

Milwaukee. Mrs. Kati Deliček: Vaš dopis prejeli prepozno za objavo zadnji teden.

Volilna kampanja v Penni

Latrobe, Pa. — V kampanji za prihodnje volitve dne 6. novembra smo tudi socialisti v okraju Westmoreland pridno na delu. 15.000 kampanjskih letakov smo že razdelili med delavstvom te občine. Pod okriljem okrajne organi-

PROSVETNA MATICA JSZ.

V fond Prosvetne matice JSZ so vplačala društva, socialistični klubi in druge organizacije v mesecih julij, avgust in september 1934 kot sledi:

Št. in kraj društva	Vaota
2. SNPJ, La Salle, Ill.	\$4.00
3. SNPJ, Johnstown, Pa.	3.00
10. SNPJ, Rock Springs	4.50
13. SNPJ, Bridgeport, O.	3.00
36. SNPJ, Willard, Pa.	5.00
47. SNPJ, Springfield, Ill.	3.00
81. SNPJ, Red Lodge, Mont.	3.00
102. SNPJ, Chicago, Ill.	4.00
106. SNPJ, Imperial, Pa.	3.00
119. SNPJ, Waukegan, Ill.	3.00
124. SNPJ, Forest City, Pa.	6.00
126. SNPJ, Cleveland, O.	3.00
138. SNPJ, Canonsburg, Pa.	6.00
142. SNPJ, Cleveland, O.	6.00
168. SNPJ, Conemaugh, Pa.	4.00
206. SNPJ, Gross, Kans.	3.00
254. SNPJ, Bon Air, Pa.	2.00
295. SNPJ, Bridgeville, Pa.	3.00
344. SNPJ, Sheboygan, Wis.	6.00
358. SNPJ, Power Point, O.	3.00
388. SNPJ, Pursglove, W. Va.	2.00
449. SNPJ, Cicero, Ill.	1.50
600. SNPJ, Johnstown, Pa.	3.00
712. SNPJ, Johnstown, Pa.	3.00
80. SSPZ, Herminie, Pa.	6.00
19. JPZS, Milwaukee, Wis.	6.00
29. JSKJ, Imperial, Pa.	3.00
108. JSKJ, Youngstown, Pa.	3.00

KLUBI J. S. Z.	
1. Chicago, Ill.	4.50
3. Oglesby, Ill.	1.00
11. Bridgeport, O.	6.00
45. Waukegan, Ill.	3.00
69. Herminie, Pa.	3.00
114. Detroit, Mich.	3.00
DRUGE ORGANIZACIJE	
Soc. pevski zbor "Sava", Chicago, Ill.	3.00
Pevski zbor "Slavec", Detroit, Mich.	5.00
Dram. društvo "Anton Verovšek", Cleveland, O.	6.00
Dram. klub "Zora", Pueblo, Colo.	6.00
Skupaj	\$149.00
Tajništvo P. M.	

zacije se vrše tudi shodi po raznih mestih in naselbinah. Dne 6. oktobra smo imeli kampanjski shod v Latrobe, kjer sta govorila sodruga Malinger, ki kandidira za kongresnika, in sodrug Reno iz Pittsburgha. Oba sta fina govornika in imata kot delavca dober vpogled v delavsko življenje. Poslušalce sta ugrinjala, naj pri prihodnjih volitvah volijo delavske kandidate, to je socialistične, ki ne dajejo le obljub, ampak obljube tudi izpolnijo, ako imajo priliko.

Republikanci in demokraci pitajo delavstvo z obljubami že 150 let, ostane pa le pri obljubah. Kot služabniki kapitalizma tudi ne morejo delati drugače, ker se morajo poravnati po željah in diktatih bossov in njihovih strank, ki niso zato tukaj, da delujejo v prid ljudstva. Kapitalistične stranke dajo ljudstvu le toliko, kolikor in kadar so absolutno primorane. Nič več. Za vzgled je lahko sedanj predsednik Roosevelt. Kaj smo dobili, je znano vsakemu. Profitni sistem pač pomandira vsako točko, če ni v njegovo korist.

Čas je že, da delavstvo spozna igre kapitalističnih strank in njihovih bossov ter postavi na vlado take osebe, ki bodo v resnici delovale v njegov prid, to je socialisti.

Mary E. Fradel.

O predstavi kluba št. 1 "Rdeče Rože"

Chicago, Ill. — Prva predstava kluba št. 1 v tej sezoni, ki se je vršila prošle nedelje, je imela priličen poset. Poleg domačega občinstva smo imeli goste iz Waukegana in celo Winnipeg, Kanada, od kjer sta prišla Valentin Ručigaj ter njegova soproga Mary. To je bila prva slovenska predstava, ki sta jo videla v Ameriki. V Chicagu ostaneta nekaj dni, potem odpustjeta v Toronto.

Dramski odsek je vprizoril Moškričev dramo "Rdeče Rože". V svojih točkah pa je nastopil mladinski zbor kluba št. 1, ki je bil ustanovljen prošle poletje. Tudi business je bil dober, precej boljši kot pa na povprečni klubovi prireditvi.

(Poročilo in ocena o sporedu te prireditve je odloženo za objavo v prihodnji številki. V tej ni bilo več prostora.—U.)

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS:
At 3724 W. 26th Street
1:30—3:30; 6:30—8:30 Daily
Tel. Crawford 2212
At 1858 W. Cermak Rd.
4:30—6:00 p. m. Daily
Tel. Canal 9695
Wednesday and Sunday by appointments only
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer — Call Austin 5700

FENCL'S
RESTAVRACIJA IN KAVARNA
2609 So. Lawndale Ave.
Chicago, Ill.
Tel. Crawford 1384

Prijava in okusna domača jedila
Cene zmerno. Postrežba točna.

ZA LICNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO
Adria Printing Co.
1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. Lincoln 4700
PROLETAREC SE TISKA PRI NAS.

SUNSHINE — FRESH AIR AND GOOD PURE MILK
Balance Your Daily Diet With
Wencel's Dairy Products
GOOD PURE MILK
IT PROTECTS YOUR HEALTH
2380-82 BLUE ISLAND AVE. — Phone Monroe 3673

Nedelja v Waukeganu

"Dan, kakor naša!" Indijansko poletje v pravem pomenu besede. Ze okrog polne 14. oktobra je bilo precej avtov iz zunanjih krajev pri Slovenskem narodnem domu v Waukeganu, kjer se je ob 9. zjutraj pričela konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne matice.

Popoldne pa smo imeli priliko prisostvovati programu, ki je bil res vreden poseta.

Vodil ga je Paul Peklaj. Prišel se je precej pozneje kakor je bilo oglašano v listih, česar smo navajeni. Kajti če se ljudem ne mudi v dvorano, čemu naj igralci in pevec igrajo ter pojejo samemu sebi? Zato čakajo, da ljudje pridejo, pa magari pozno. Sicer pa v waukeganskem slučaju ni bilo "težkih zamud".

Frances Zakovšek, tajnica Konference klubov JSZ in društev Prosvetne matice v Illinoisu-Wisconsinu, je ob otvoritvi povedala svoje glede dela in nalog te organizacije, nato pa naznanila, da bo spored vodil Pavel Peklaj. Pa se je pričelo: Francka Artačeva in Mrs. Stritarjeva sta igrali v duetu na klavir — to se pravi — zaeno na dveh klavirjih. Obilo odobravanja, kajpada!

In nato mešan zbor "Sava" iz Chicaga. Kdor ne verjame v izpopolnjevanje, prav nič ne ve, da je zbor "Sava" napredoval v teku nekaj let toliko, da je danes res eden naših najboljših pevskih skupin v Zedinjenih državah. Zborovodja "Save" je Jacob Muha in njena pianistka njegova soproga Mary Muha. "Sava" je zapela "Prebujenje duhov", "Nazaj v planinski raj" in "Marseljezo".

Peklaj naznani: "Robert Zakovšek bo zaigral par komadov na harmoniko." Well, dečko prikaži se! Robert ni novinec na našem odru. Zato lahko konstatiram, da je v dobrem letu, od kar ssm ga čul na njegov instrument zadnjič, napredoval toliko, da me je osupnil! Skoda, ker so "ohčet" postale tako redke med nami! Robert bi znal svatbam udahniti veliko veselja in zabave.

Peklaj je nam nato predstavil Miss Josephine Kavčič, "the yodeling girl", ki je pela in ob enem igrala na kitaro. Na zahtevo je morala še nastopiti.

Mogočen vtis je napravil kvartet "Save" (Anton Gardent, Anton Medved, Vinko Zagar in Louis Zele. Imenujem jih po abecednem redu.) Zapel je "Sijaj sončice", "Pastirčka" in na zahtevo še eno pesem. To je zares dober kvartet. Občinstvo ga je tudi sprejelo kot takega.

Naslednja točka: Paul Sifler je zaigral par skladb na piano — namreč eno Wagnerjevo in eno svojo. Paul je res artist na klavirju. Zunanji posetnikom pa se je čudno zdelo, kako to, da so zdaj šele prvi slišali o njemu. Ali je Waukegan tako skop, da človeku ne da priznanja, ali pa je bil Paul tako "trmast", da se ni že prej prikazal "med nas"?

Čuli smo tudi Puncerjeve hčerki Lillian in Leono iz West Allisa. Prva je pela v samospetu "Slepca" in obe skupaj "Naš maček je ljubeo imev" (da je bilo 'malo špasa'). Francka Artačeva ju je spremljala na klavir. Obe deklici sta napravili izbornen vtis. Tudi njun oče, kandidat za poslanca na socialistični listi v westalliskem okraju, in njegova soproga, sta bila na tej prireditvi.

Nato nam je Peklaj predstavil domač kvartet (Tom Troha, Helen Jereb, Rozi Sifler in Vinko Pink). Na klavir ga je spremljal Paul Sifler. Peami, ki so jih peli, so bile za delavsko prireditve ponesrečeno izbrane.

V zadnji glasbeni točki so peke Miss M. Kirm, Josephine Novak in Julia Konchan.

Poleg glasbe in igre so bili na sporedu tudi govori. V angleščini je govorila sodružica Albright, ki kandidira na socialistični listi v upravni odbor illinoiske univerze. Slovenski govornik je bil Frank Zaitz.

Zadnja točka sporeda je bila Sinclairjeva socialna drama "The Second Story Man". Bila je vzprijazna v slovenskem prevodu pod imenom "Vlomilec". Vloge v nji so imeli Vinko Pink, vlomilec, Andrew Možek, odvetnik kompanije, ki slepi njene žrtve v telesnih nezdah, da ne dobe upravičene odškodnine, in pa Mrs. Velkovrh, ki je igrala ženo tega odvetnika.

Zvečer pa smo plesali v družbi Čikažanov in Milwačanov v "spodnjih prostorih". Muzikant Jack Nagode je igral tako izborno, da so se nekateri Čikažani zamudili na plesni zabavi kar do 11. zvečer in ta ali oni morda še dalj, kajti zadnji vlak je odpeljal ob 1.

Udeležba? Iz Chicaga blizu 100, iz Waukegana kakih 300, iz Milwaukeeja in West Allisa morda tucat, iz Sheboygana nikogar!

Ako bi bila to katoliška slavnost teh štirih naselbin, gotovo bi bila dvorana nabita. Tako pa je bila udeležba le zadovoljiva, torej nekako 400 oseb.

Vzlic temu, udeleženci konference so bili vzradoščeni, ker je to zborovanje bilo bolj konstruktivno in boljše aranžirano, kakor pa zadnje v Sheboyganu. Mene tudi veselilo, da je Frances Zakovšek znova izvoljena za tajnico, ker pričakujem, da bo s sodelovanjem klubov, odborikov in pridruženih društev dala tej organizaciji veljavo, ki ji pripada. Prihodnja konferenca bo spet v Waukeganu.—X.

Za kajzerja ni prostora na nemškem tronu

Adolf Hitler bo vrhovni glavar in diktator Nemčije do svoje smrti. Tako je odredil in tako bo, dokler bo. Bivši kajzer bo moral torej še zagati drva na Holandskem.

Kadar ste v pomenkih s prijatelji in znanci, omenite jim Proletarca, kajti tudi to je agitacija zanj.

Dva "zavržena" unionizma

"Samo dva unionizma sta, katerih ne maramo: kompanijski in komunistični," je dejal na konvenciji AFL Paul Scharrenberg, tajnik californijske delavske federacije. Dodal bi bil lahko, da bi tudi marsikaka unija AFL rabila vodo in metlo v korist svojega očičenja. Kompanijskega unionizma bi sploh ne bilo v toliki meri, če bi AFL ne zamenjalo organizacijske dela in ako se bi že pred leti odločila za industrialno obliko unij. In ker jih ni hotela ustanoviti AFL, so jih kompanije z velikim uspehom za svoje koristi.

Podpora brezposelnim

Od oktobra do konca marca bo v Illinoisu potrošenih v podporo brezposelnim \$79,370,000.

RAČUN RAZPEČANIH ZNAMK J. S. Z.

ZA MESEC MAJ 1934.

Država in mesto	Redne	Dualne	Izjeme	Mladinske	Prejemki	Gl. stanu stranke	Drž. in okr. organ.	Konv. fond JSZ
CALIFORNIA:								
Member at large	15	—	7	—	\$ 4.50	\$ 1.25	62%	\$ 1.50
ILLINOIS:								
Chicago št. 224	2	3	3	—	1.65	—	—	.50
Springfield	4	8	1	—	4.00	—	—	1.20
Oglesby	—	7	—	—	2.45	—	—	.70
Chicago št. 1	48	24	—	—	22.80	8.00	4.00	8.20
MICHIGAN:								
Detroit št. 114	15	14	—	13	10.70	2.05	1.47%	3.35
OHIO:								
Barberton	4	3	23	—	2.24	—	—	.70
Cleveland	12	—	24	—	6.00	—	—	2.40
Newburgh	—	6	24	—	2.10	—	—	.60
Euclid	4	—	—	—	1.20	—	—	.40
Power Point	1	3	—	—	1.35	—	—	.40
Bridgeport	9	6	14	—	4.80	—	—	1.60
Piney Fork	2	2	—	—	1.30	5.34	2.67	.40
PENNSYLVANIA:								
Naticoke	10	—	—	—	3.00	—	—	1.00
Sygan	—	3	—	—	1.05	—	—	.30
Canonsburg	10	—	—	—	3.00	—	—	1.00
Hermine	4	1	—	—	1.55	—	—	.50
Bridgeville	3	4	—	—	2.30	—	—	.70
Moon Run	5	—	5	—	1.50	—	—	.50
Forest City	2	2	—	—	1.30	—	—	.40
Imperial	6	3	—	1	2.65	—	—	.85
Avella	—	—	12	—	—	4.37	2.18%	—
WISCONSIN:								
West Allis	6	10	5	—	5.00	—	—	1.50
Milwaukee	—	—	—	—	—	1.25	62%	7.30
Skupaj	160	99	117	38	\$ 86.45	\$ 23.16	\$ 11.58	\$ 96.20

Izdane narodne znamke:

Št. 27, Cleveland, O. \$.25

Skupni prejemki \$ 86.70

ZA MESEC JUNIJ 1934.

Država in mesto	Redne	Dualne	Izjeme	Mladinske	Prejemki	Gl. stanu stranke	Drž. in okr. organ.	Konv. fond JSZ
ILLINOIS:								
Chicago št. 224	4	4	2	—	2.60	—	—	.80
Springfield	4	2	7	—	1.90	—	—	.60
Waukegan	9	3	2	—	3.75	—	—	1.25
Chicago št. 1	72	36	—	—	34.20	—	—	9.80
Virden	1	—	11	—	.30	11.25	5.62%	.16
KANSAS:								
Arma	2	10	10	—	4.10	1.00	.50	1.20
MICHIGAN:								
Detroit št. 114	20	—	—	—	6.00	1.66	.83	2.00
OHIO:								
Cleveland	26	24	—	—	16.20	—	—	5.00
Newburgh	—	2	10	—	.70	—	—	.20
Girard	10	6	—	—	6.10	—	—	1.60
Bridgeport	16	3	12	—	6.85	—	—	1.90
Barberton	6	2	—	—	2.50	7.91	3.95%	.80
PENNSYLVANIA:								
Sharon	5	7	20	—	3.95	—	—	1.20
Sygan	—	9	—	—	3.15	—	—	.90
Parkhill	24	—	—	—	7.20	—	—	2.40
Hermine	4	1	—	—	1.55	—	—	.50
Moon Run	2	—	6	—	.60	—	—	.20
Imperial	5	4	—	1	3.00	—	—	.95
Canonsburg	5	—	9	—	1.50	—	—	.50
Forest City	3	2	—	—	1.60	—	—	.50
Member at large	6	—	—	—	1.80	6.45	3.22%	.60
WISCONSIN:								
West Allis	6	12	7	—	6.00	—	—	1.80
Milwaukee	—	—	24	—	—	1.50	.75	—
Skupaj	230	127	120	1	\$ 113.55	\$ 29.77	14.88%	\$ 84.85

ZA MESEC JULIJ 1934.

Država in mesto	Redne	Dualne	Izjeme	Mladinske	Prejemki	Gl. stanu stranke	Drž. in okr. organ.	Konv. fond JSZ
ILLINOIS:								
Oglesby	—	7	—	—	2.45	—	—	.70
La Salle	9	20	—	—	9.70	—	—	2.90
Chicago št. 224	4	8	—	—	4.00	—	—	1.20
Springfield	3	4	9	—	2.30	—	—	.70
Waukegan	12	—	—	—	3.60	—	—	1.20
Chicago št. 20	20	10	—	—	9.50	—	—	3.00
Chicago št. 16	10	10	6	—	6.50	9.75	4.87%	2.00
INDIANA:								
Clinton	3	4	—	—	3.00	.75	37%	.90
KANSAS:								
Arma	3	4	4	—	2.30	.58	.29	.70
MICHIGAN:								
Detroit št. 114	15	25	50	15	14.75	—	—	4.75
Detroit št. 115	24	4	12	—	8.60	6.28	3.14	2.50
OHIO:								
Power Point	2	6	—	—	2.70	—	—	.80
Newburgh	—	2	10	—	.70	—	—	.20
Euclid	3	—	—	—	.90	—	—	.30
Bridgeport	8	8	10	—	5.20	—	—	1.60
Collinwood	8	6	—	—	4.50	—	—	1.50
Barberton	2	2	5	—	1.30	—	—	.40
Piney Fork	2	2	—	—	1.30	4.25	2.12%	.40
PENNSYLVANIA:								
Burgettstown	5	10	—	—	5.00	—	—	1.50
West Newton	4	7	3	—	3.65	—	—	1.10
Hermine	6	1	2	—	2.15	—	—	.70
Bridgeville	1	6	—	—	2.05	—	—	.60
Sygan	8	3	—	—	2.75	—	—	1.20
Avella	1	2	10	—	1.00	—	—	.30
Imperial	5	4	—	1	3.00	—	—	.95
Forest City	3	2	—	—	1.60	—	—	.50
Canonsburg	6	—	—	—	1.80	6.12	3.06	.60
WISCONSIN:								
West Allis	8	19	—	—	8.70	—	—	2.75
Milwaukee	48	24	—	—	18.60	8.25	4.12%	7.20
Skupaj	223	201	121	16	\$ 133.60	\$ 35.98	\$ 17.99	\$ 43.45

TAJNISTVO JSZ.

Aleksandrova zapuščina

Jugoslovanski kralj Aleksander je zapustil deset milijonov dolarjev imovine, od tega veliko v gotovini, ki jo je vložil v švicarske, francoske in angleške banke. Zapustil jo je pretežni del svojih žena, drugi del sinu Petru in manjše vsote ostalima sinovima.

Plača kralja Aleksandra je znašala milijon dolarjev na leto, ali približno štirinajstkrat več na leto kot pa prejema predsednik Zedinjenih držav.

Točnost

Proletarec mora tiskarni plačevati svoje račune sproti, ker tudi tiskarna plačuje papir in svoje delavce sproti. Bodite v objavljanju naročnine točni tudi vi.

TO IN ONO

Milwaukee, Wis. — Prošeni ste, da sporočite imena in naslove tistih volilcev in volilk, ki še niso registrirani. Ako kateri izmed neregistriranih želi to sam opraviti, naj se javi v glavnem stanu volilnega odbora za peti in osmi ward v S. S. Turn dvorani. Tudi registracijski urad je odprti vsaki dan do 9. zvečer in to samo do 26. oktobra. Kasnejše registriranje je zvezano z mnogo večjimi težavami.

Ko človek vidi, kako se mala skupina naših sodruge in sodružice že dolgo tedne trudi s težkim delom volilne kampanje, mu nehoti pride na misel silna brezbrzičnost, ki vlada med delavstvom. Vsi se pritožujejo, vsi tarnajo, toda vzlic temu čakajo, da bo prišla rešitev sama od sebe — nekod z neba.

Nekatere ljudi zlahka dobijo v gostilno, na zabave, v vas k prijateljem, samo ne tja, kjer bi sami sebi koristili in kaj storili za skupno delavsko stvar, na shod, na sejo, še manj pa za kako delo v prid našega gibanja.

Med Slovenci je še tudi mnogo takih, kateri verujejo v takozvane "good men" med kandidati, dasiravno je imelo ljudstvo že toliko britkih izkušenj z njimi. Za takega "good men" imajo nekateri LaFolletta in pravijo: "LaFolletta bom volil, druge pa socialiste, ker on je dober človek." Ne pomislijo, da progresivna stranka ne agira za odpravo kapitalizma, ampak za njegovo poplajšanje in kontrolo nad njim. Radikalne besede v progresivni platformi so bile vzete povečini iz socialistične platforme, ki služijo progresivcem za slepilo lahkovernih.

Dokler bodo temeljne industrije v rokah izkoriščevalcev in obratovalce za profit poedincev, bodo vladale sedanje razmere, kajti poplajšati kapitalizem je nemogoče.

Glasujte torej za vse socialistične kandidate! Naj naši nasprotniki zvedo, da se delavstvo probuja iz brezbrzičnosti in da ne veruje več lažnji-vim kandidatom kapitalističnih strank, pa naj kandidirajo pod imenom ene ali druge stranke. — F. N.

Shod na Syganu

Sygan, Pa. — Socialistični kampanjski shod pod pokroviteljstvom tukajšnjega kluba JSZ in soc. stranke je bil za našo agitacijo velih uspeh. Govornik je bil David Rinne, socialistični kandidat v legislaturi.

Načrt county organizacije soc. stranke je sklicati shode v vseh naselbinah, v ta namen pa je treba sodelovanja, kajti brez agitacije domačih sodrugov v naselbini shod ne more biti uspešen.

Poglejte, kako agilni so nasprotniki! Zato pa oni zmagujejo, delavci imamo pa krizo, brezposelnost in druge nadloge.

Rojaki, potrudite se, da dobi socialistična stranka ne le vaše glasove, ampak tudi glasove tistih delavcev, ki danes še ne vedo, da bi bilo v njihovo korist, če se v volilnih bojih oklenejo socialistične stranke. Agitirajte — kajti izprevidel sem, da se more z ustmeno agitacijo zelo veliko doseči. — Lorenz Kavčič.

Kampanjski plakati

Soc. stranka je izdala dva kampanjska letaka — enega, ki se ga lahko izorno uporablja za volilno kampanjo, in drugega, ki je narisan v prid propagande proti militarizmu. Prvi je tiskan v barvah. Posamezno staneta vsaki 15c. Deset se jih dobi za \$1 in 100 za \$8. Naročite jih v uradu soc. stranke ali pa od JSZ.

Dobro član organizacije je tisti, ki se zaveda odgovornosti, svojih pravic in dolžnosti.

Važna seja kluba 232

Barberton, O. — V petek 2. novembra ob 7. zvečer se vrši v dvorani društva Domovina št. 232 JSZ. Priidite vsi, ki ste plačali pristopnino in tudi somišljeniki. Delavci in delavke, odločite se za svojo stranko! Agitirajte, da postane močna. Če pa ostanete brezbrizni, kakor je bilo ameriško delavstvo dozdaj, bo vlada ostala kapitalistom in mi pa bomo imeli trajno krizo. Vrh tega nam obetajo tudi fašizem. Če nočete krize in fašizma, ni zadosti, da ste samo zoper, ampak morate pristopiti v armado socialističnih bojnikov. Na svidenje na seji.

Za odbor, John Jankovich.

Socialistični kandidati v Penni

Kandidati socialistične stranke v Pennsylvaniji so:

Jesse H. Holmes, za gubernerja.

Birch Wilson za podgubernerja.

James H. Maurer za zveznega senatorja.

THE HEIGHT OF FOLLY

The fairy sprite in Shakespeare's "Midsummer Night's Dream, Act III, Scene 2, said, "Lord, what fools these mortals be!"

So oft repeated is the exclamation that it sounds stale, but it unavoidable rises to mind when poverty in the midst of plenty, and the war clouds that hang over the world, are considered.

The majestic array of labor saving machines stand ready to make the human race happy and prosperous if it will but avail itself of them.

Hosts of scientists and engineers are eager to expend their energies for the improvement of the race if it will let them.

The best of doctors assure us that the average length of human life can be extended away beyond the present average. It is even predicted that the extension of the conquest of science over the forces of nature, and the increasing knowledge regarding the utilization of energy, may actually abolish old age so that death can come to a human being only by accident or design.

Already existing germs of new processes and inventions will, if allowed to develop, enable the humans to surround themselves with comforts and happiness—producers which most of them never dreamed of, and to produce in brief hours all that everybody can use.

The makings of universal human prosperity and happiness are right at hand ready and almost aching to be used.

Yet the whole world is in misery, poverty is the lot of nearly all, starvation stares multifold millions in the face, and the nations apparently are in danger of another World War!

What utter folly this is!

Humanity brings all of these woes upon itself by sticking stupidly to an outgrown social order.

Capitalism is the cause of poverty and of war. It is the cause of unemployment.

It is the cause of starvation and deprivation in the midst of plenty.

But humanity can change from capitalism to Socialism whenever it wants to.

The change would enable it to avail itself of all those opportunities, ready at hand,

to create universal human prosperity and happiness.

The sprite was right: "What fools these mortals be!"

—The Milwaukee Leader

IN A NUTSHELL

The whole trouble is that the people who get the goods also have the buying power while those who produced them have neither.

Tell It To Hubby

I believe anyone who thinks must think of the next war as they would of suicide. But most people don't think.—Mrs. Roosevelt.

DANGEROUS TACTICS

By EUGENE V. DEBS

In the year 1912 syndicalist thought gained some foothold in some trade unions and in the Socialist Party and there was much discussion regarding it and ideas of physical force that had emerged with it. Eugene V. Debs participated in the controversy and the following consists of excerpts from an article he wrote that year.

If I believed in the doctrine of violence and destruction as party policy; if I regarded the class struggle as guerilla warfare, I would join the anarchists and practice as well as preach such tactics.

It is not because these tactics involve the use of force that I am opposed to them, but because they do not. The physical force is the victim of his own boomerang. The blow he strikes reacts upon himself and his followers. The force that implies power is utterly lacking, and it can never be developed by such tactics.

The foolish and misguided, zealots and fanatics, are quick to applaud and eager to employ such tactics, and the result is usually hurtful to themselves and to the cause they seek to advance.

There may be acute situations arise and grave emergencies occur, with perhaps life at stake, when recourse to violence might be justified, but a great body of organized workers, such as the Socialist movement, cannot predicate its tactical procedure upon such exceptional instances.

But my chief objection to all these measures is that they do violence to the class psychology of the workers and cannot be successfully inculcated as mass doctrine. Such warfare, in this country at least, plays directly into the hands of the enemy.

The work of the Socialist movement must all be done out in the broad open light of day. Nothing can be done by stealth that can be of any advantage to it in this country.

—The New Leader.

IN MEMORY OF JAURES

On Sept. 3 Jean Jaures would have been 75 years old. His 75th birthday was the occasion for imposing celebrations by the working class of Paris. On Sept. 16 the French Socialist party (S. F. I. O.) organized a mass meeting at Chateaux, at which the speakers included, in addition to Leon Blum and Jean Longuet, Comrade Suzanne Buisson. She presented her hearers with a picture of Jaures' personality, the deep sincerity of which was—according to The Populaire—selected for special praise by Leon Blum.

It's Impracticable

What's wrong with capitalism is it doesn't work.

FOR PEACE AND SECURITY

By Daniel W. Hoan, Mayor of Milwaukee, Wis.

It is idle to talk about recovery while from ten to eleven million workers remain unemployed, and while those who are employed find that even where wages have been increased they have not kept up with the increase in prices of everyday commodities. Meanwhile, as before, profits go right on piling up, banks are glutted with idle money and surpluses are accumulating in storehouses.

It is such a simple thing, and yet so many people fail or refuse to understand it, that there can be no permanent recovery until the worker receives the full product of his toil. In spite of the NRA, the average factory worker is producing about one-fifth more per hour than he did in 1929, but his wages, instead of being higher, are in fact proportionately lower.

This simply means that employers are still speeding up labor and seeking and using more labor-displacing machinery than ever. In doing this they are merely living up to the principles of the capitalist system, which is based on exploitation of the masses.

A drastic reduction in hours and a sharp increase in wages would help to a great extent, at least as a temporary measure, but such a solution would strike at the very root of the capitalist system, for it would cut the employers' profits, and this the owning class will fight with every weapon at their command.

Abraham Lincoln in a memorable address said that "Inasmuch as most good things are produced by labor, it follows that all such things of right belong to those whose labor has produced them. But it has so happened, in all ages of the world,

RUSSIA IN THE LEAGUE

By Norman Thomas

There is much to be said for Russia in the League of Nations. Had she been there years ago, history might have been somewhat different. Nevertheless, I offer my sincere condolences to the Communists, who are nearly choking over their own past words which they have had to swallow. Socialists have been called almost every ugly name because in part and fashion

they have said that there were some good ends to be served through the League of Nations. Now Russia sits at the Council table and American Communists are supposed to applaud.

Actually, of course, Russia—not without reason—is following the old diplomacy of checks and balances in Europe, and doing it with considerable skill. But it is a crazy and perverted internationalism that has to subordinate international problems to the interest of one nation, to the extent to which Communist internationalism has to subordinate itself to Russian interests. Let me add that now that Russia is in the League, there is a better case for America's joining. But there is also, if anything, an increased need that if America ever

joins the League she should make it plain that she does not thereby pledge herself to go to war on any terms to enforce peace.

We want to see Russia defended against capitalist attack. We do not want to play second fiddle to a virtual Russo-French alliance, not even although the ostensible enemy of both countries in Europe is Hitler. Meanwhile, of course, our hope is not in the League of Nations but in a federation of cooperative commonwealths which must be built. American participation in the work of the Labor Office in Geneva may be a little step forward and of some value in developing an effective internationalism of labor, and on such internationalism we must depend for the final victory over war.

SEARCHLIGHT

By DONALD J. LOTRICH

Well, we saw "Red Roses", that distinctly proletarian drama, produced by the dramatists of branch No. 1 JSF last Sunday. The play itself deserves high rank among our collection for it portrays very vividly the lot of the common people in their struggle for a better existence. It is very realistic. It brings before the people their very existence, a reflection of their life just as if it was reproduced in a mirror. It is, therefore a most valuable play because the people can easily grasp its meaning. It wasn't put on perfect, of course not. But the people seemed to understand its meaning and that is more important. Nor should we forget about it now. The cast is small. Make use of its propaganda value. We should go to La Salle, Waukegan and Milwaukee with it. And that juvenile group has great possibilities. Their appearance in song and recitation was good and will, no doubt, induce many more to join our young circle. After the play we had music and dancing.

These democratic politicians and precinct captains are great boys. We have a new one in our precinct and because he didn't know me he approached me for my vote. They are slick in that they start out by saying that they are checking up on the registered voters and after being told that we were all registered he asked "are you going to back the president by voting democratic?" You can rest assured that this man was told a thing or two in very certain tones. I was amazed of how little he knew about anything except that the Milwaukee Socialist officials are crooked, just as crooked as any others and stay back of the president. — It is no wonder people have it so hard. Birds who have no understanding of the why's and wherefores of the system are trying to run it.

This Friday, October 26, branch No. 1 will hold its regular monthly meeting. Important reports will be given by various committees and plans outlined for distributing leaflets on Sunday, October 28. After the business meeting, the subject of a United Front will be the general discussion. All members should attend.

MARCH OF EVENTS

Cleveland, O. — The study class which is sponsored by the Federal Emergency Relief Administration will be held every Wednesday at 8 P. M., at the branch headquarters, 6409 St. Clair Ave. Louis P. Pickett, who is a graduate of the University of Pittsburgh and also attended the Western Reserve will be the instructor. The class will specialize in economics and will include a discussion following each lecture. Anyone sixteen or over may attend. There is no admission charge. Our aim is to have a large attendance. Invite your friends.

Branch 27 JSF and its English Section will hold a joint meeting Saturday, October 27. A social with refreshments and music will follow. All members are urged to attend promptly at 8 P. M. The meeting is very important.

On Tues., October 30, a Socialist mass-meeting will be held in the lower hall of the Slovene National Home on St. Clair Ave. The speakers for the evening will be comrades Ben Parker, Sidney Yellen and Louis Zorko. Admission free. Nuff said... Rose and Wilma.

IT WILL PASS

Instead of engaging in business to live, people live to engage in business. Thus the good life is not attained. This insanity will pass when the profit system is displaced by production for use.

W. L. Baldrige.

IN MEMORY OF MORRIS HILLQUIT

Foundations of Socialism, by Morris Hillquit. Published by the Socialist party, national headquarters, 549 Randolph st., Chicago. 20 pages, illustrated, 10 cents.

As a memorial to Morris Hillquit, appearing a year after his death, the Socialist party is publishing as a pamphlet three chapters from Hillquit's most popular work, "Present-Day Socialism." The new edition appears with an introduction written by James Oneal for the party's national executive committee.

The frightful decay of American capitalism, with its consequent misery for millions of human beings—especially the working masses—has produced a variety of "remedies" for an industrial disease that is general throughout the world of capitalism. The "New Deal," the "Utopian Society," the "Epic Plan" of Upton Sinclair, the "Share-the-Wealth" movement in the South, various forms of "Technocracy" and other organizations reveal a chaos of thought rising out of the chaos of capitalism itself. Except Technocracy, these movements are instinctive rather than intelligent reactions against a prostrate capitalism. While Technocracy is presented as the sober and scientific conclusions of engineers and industrial experts, it has little or no faith in the working masses and seeks a solution of industrial problems through the rule of an engineer aristocracy.

In the three chapters of this edition of the Hillquit pamphlet the reader will find a simple and intelligent explanation of the origin and history of the capitalist system, the aims of the Socialist movement, and the methods by which the movement expects to accomplish these aims.

The first chapter is especially valuable as it provides the basis for understanding why capitalism divides mankind into conflicting classes, why society is often convulsed with class struggles, why the industrial system often breaks down and why it more and more becomes unworkable. Without this knowledge it is impossible to formulate an intelligent

gent program for present needs and for the realization of ultimate aims. In other words, the Socialist philosophy works with industrial history, not against it. Knowledge of this history reveals what illusions to avoid and this is as important as to know what we want to achieve. If the reader will compare this first chapter with the literature of all the movements mentioned above he will observe that it is a basic approach to the problem that is ignored by those movements.

Having presented this history and analysis of the capitalist system of production, distribution and exchange, the next chapter, The Socialist Aim, logically follows. This in turn is followed by a presentation of The Methods of Socialism. The booklet as a whole is not only a popular exposition; it also serves as an excellent introduction to a more extensive study of Socialism and the Socialist movement.

"ABOUT FACE"

In the early spring of 1917 it was seen that this country was to "about face" on all the principles that had been proclaimed by the Wilson administration in the political campaign of 1916. The war was being "sold" to the American people by the press. The war mongers, including the administration, were using the press to the limit for their nefarious purpose. Only one voice of organized protest came out of the wilderness. It was that of the Socialist party. There were brave men, a few in congress, who also had the courage to lift up their voices to warn the people against being hurled into the murderous game of war.

Not only did a few of these members of the senate and the house protest the declaration of war. Some of them have lived to be honored by the very ones who denounced them at that time. Others, less fortunate, went to their graves without the knowledge that they had been later justified by their fellow citizens.—Charles W. Erwin.

THE OVERHEAD

